Bohater sprzed 90-ciu lat

DOWÓDCA POWSTANIA W PRZEMĘCIE

Józef Wróblewski urodził się 25 października 1879 r. w Sarbinowie (daw. powiat gostyński) w rodzinie Antoniego i Marii z Koralewskich, właścicieli gospodarstwa ogrodniczego. Ukończył seminarium nauczycielskie. Posiadał status nauczyciela elementarnego. W okresie od 1 października 1900 r. do 30 września 1901 r. odbył roczną służbę wojskową w armii niemieckiej w 155 Pułku Piechoty w Ostrowie Wlkp. Po jej ukończeniu awansowano go do stopnia kaprala. W latach 1910-1914 był kierownikiem Szkoły Powszechnej w Radomierzu (powiat wolsztyński). Po wybuchu I wojny światowej został 2 września 1914 r. zmobilizowany do armii niemieckiej z zadaniem szkolenia rekrutów przy 37 Pułku Zapasowym. W maju 1915 r. ukończył w Neuhammer (Nowa Kuźnia) 4-tygodniowy kurs dający kwalifikacje na zastępcę oficera. W październiku tegoż samego roku odbył kolejny 3-tygodniowy kurs przeszkolenia wojskowego, ale już na linii frontu w Marville pod Verdun. 27 lutego 1916 r. został na własną prośbę wy-słany na linię frontu do 77 Pułku Grenadierów Obrony Narodowej, który prowadził działania wojenne we Flandrii i na terenach Francji aż do rzeki Sommy. 5 kwietnia 1917 r. otrzymał awans na stopień podporucznika. 1 czerwca 1918 r. został przeniesiony do 267 Pułku 37 Dywizji w Alzacji, gdzie dowodził najpierw do 25 września kompanią kulomiotów a potem do 27 października kompanią piechoty. Tegoż dnia po poważnym zranieniu prawej dłoni od postrzału z kulomiotu czołgu angielskiego został wycofany z pola walki i był leczony następnie przez 8 tygodni w lazarecie w Erfurcie. 1 stycznia 1919 r. po zwolnieniu z dalszego leczenia powrócił na ziemię przemęcką, włączając się aktywnie w nurt walki narodowo-wyzwoleńczej. 6 stycznia 1919 r. został dowódcą powstańczej kompanii przemęckiej oraz komendantem odcinka powstańczego od południowego Kanału Obry za Solcem aż do Brenna, Wijewa i Włoszakowic. Siedzibą komendatury była Błotnica, w której werbowano ochotników również na odcinek „Wolsztyn" do ppor. Stanisława Siudy. 6 marca 1919 r. w wyniku przekształcenia oddziałów powstańczych wchodzących w skład Grupy Leszno, w 6. Pułk Strzelców Wielkopolskich (późniejszy 60. Pułk Piechoty Wielkopolskiej), został dowódcą II batalionu tegoż pułku. Po zakończeniu zwycięskiego powstania awansowano go na stopień porucznika Wojska Polskiego. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. 9 maja 1919 r. jego II batalion wchodzący w skład III armii gen. Edwarda Rydza-Śmigłego, zniszczył mosty kolejowe za Kijowem, aby uniemożliwić wejście do miasta wojskom bolszewickim. 14 maja wziął do niewoli pod miastem Berezyna bolszewicki pułk kawalerii liczący 400 żołnierzy. Potem w czasie odwrotu naszych wojsk Józef Wróblewski zachorował na czerwonkę i zmarł 13 lipca 1920 r. w wieku 41 lat. Pochowano go we wsi Zagórze nad Niemnem. Kilka dni po śmierci awansowano go na stopień majora Wojska Polskiego. Został odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari oraz Krzyżem Niepodległości. Rodziny nie założył. Pamięć o majorze Józefie Wróblewskim jest kultywowana w Zespole Szkół Gimnazjum i Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Przemęcie.

Antoni Fornalski

CAW – Akta personalne i odznaczeniowe majora; Smoleń B., Zarys historii wojennej 60. Pułku Piechoty Wielkopolskiej, Warszawa 1930, s. 8-10, 16, 19-21; Siuda S., Zarys historii wojennej 56. Pułku Piechoty Wielkopolskiej, Krotoszyn 1932, s. 7; Siuda S., Walki na odcinku wolsztyńskim, w: Materiały do histoii Powstania Wielkopolskiego 1918-1919, Poznań 1938, s. 85,99; Benyskiewicz J., Babimojszczyzna w latach 1919-1945, Zielona Góra 1994, s. 49; Benyskiewicz J., Babimost, Kargowa, Wolsztyn z dziejów i współczesności, w: Zeszyty Lubuskie nr 19/1991, s. 74, 79; Polak B., Ziemia Kościańska w Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919, Praca zbiorowa, Kościan 1999, s. 31, 69; Bloch R., Rogozinski S., Thiel M., Wojciechowski K., Przebieg Powstania Wielkopolskiego na terenie Przemętu i okolicy, maszynopis z 23 listopada 1968 r.; Machoy H., Powstanie Wielkopolskie w roku 1918-1919 w miejscowościach Błotnica, Włoszakowice, Zbarzewo, Nowa Wieś, Mochy i Waszkowo pod Poniecem, maszynopis, Leszno styczeń 1928; Kroniki szkół z Kaszczoru i Siekowa – Kluczewa (powiat wolsztyński); Tłumaczenie tekstów niemieckich – Damian Gorzelniak, tłumacz przysięgły.